

Innst. O. nr. 56

(1999-2000)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Thore Aksel Nistad og Torbjørn Andersen om lov om endringer i lov av 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag. (Tillatelse til bruk av snøscooter i særskilte løyper gjøres generell, og myndighet gitt med hjemmel i denne lov flyttes fra fylkesmannen til den enkelte kommune)

Dokument nr. 8:29 (1998-1999)

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Det vises i dokumentet til at fri ferdsel i utmark er gammel sedvane i Norge, men at en slik ferdselsrett imidlertid ikke gjelder for motorferdsel. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 1977 ga en større grad av kommunal bestemmelse over kjøring i utmark. Et stigende antall snøscootere økte presset på kommunene som regulerende myndighet, og overkommunale myndigheter mente kommunene gikk ut over lovverket ved å tillate utstrakt rekreasjonskjøring. Resultatet ble en innstramning ved at det ble innført en felles nasjonal forskrift av 1988, som avløste de kommunale forskriftene for motorkjøretøyer, og som ble justert noe i 1990 ved at mest mulig av nødvendig transport med snøscooter skulle foretas av lokale ervervskjørere. Formålet var å gi færre dispensasjoner til nyttekjøring, og at slik kjøring skulle henvises til forhåndsgodkjente leiekjørere.

Forslagsstillerne viser til at hensikten med forslaget i Dokument nr. 8 :29 (1998-1999) er å tilbakeføre myndighet gitt i medhold av loven om motorferdsel i utmark og vassdrag av 1977, til den enkelte kommune, samt at adgangen til å bruke snøscooter i særskilte løyper i utmark og på islagte vassdrag gjøres generell. Dagens ordning med myndighet tillagt fylkesmannens miljøvernavdeling er ikke egnet til å tilgodese lokale forhold og krav til tilpasning og variasjoner, og undergraver dermed lovens betydning.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«I

I lov av 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag gjøres følgende endringer:

§ 4a oppheves.

§ 5 (generelle tillatelser etter vedtak) skal lyde:

Kommunestyret kan gi forskrift om adgang til:

- a) (Ny) bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag til nødvendig transport i forbindelse med jakt, fangst, fiske, børsanking og/eller når det foreligger andre særlige grunner som i tilfelle må angis i forskriften,
- b) (Ny) bruk av snøscooter på vinterføre langs særskilte løyper i utmark og på islagte vassdrag. Vedkommende kommune skal sørge for merking av og informasjon om løypene,
- c) landing og start med luftfartøy på bestemte steder i utmark og vassdrag. Adgangen kan begrenses til landing og start til bestemte formål, til bestemte tider og til å gjelde selskaper eller enkeltpersoner som driver ervervsmessig luftfartsvirksomhet,
- d) bruk av motorfartøy på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer når det foreligger særlige grunner som i tilfelle må angis i forskriften.

Kommunestyrets myndighet kan ikke delegeres. Utkast til forskrift sendes fylkeskommunen og berørte statlige organer til uttalelse.

§ 7 skal lyde:

§ 7 (myndighet for departementet til å gi særlige bestemmelser for viktige natur- og friluftsområder og til begrensning av kommunens myndighet etter § 5 og § 6).

Departementet kan gi nærmere retningslinjer om kommunens bruk av myndigheten etter § 5 og § 6 og kan fastsette at det ikke skal kunne gis tillatelse til visse former for motorferdsel eller visse bruksformål.

Departementet kan for særlig verdifulle natur- og friluftsområder ved forskrift forby eller gi nærmere bestemmelser for motorferdsel som ikke er tillatt etter § 4.

II

Denne lov trer i kraft straks.»

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Aud Blattmann, Gunn Karin Gjøl, Bent Hegna, Anders Hornslien, lederen Tore Nordtun og Torny Pedersen, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Kristelig Folkeparti, Hilde Frafjord Johnson og Bror Yngve Rahm, fra Høyre, Jan Johnsen og Jan Tore Sanner, fra Senterpartiet, John Dale, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, og fra Venstre, Gunnar Kvassheim, viser til at fri ferdsel i utmark er gammel sedvane og nedfelt i lovverket, blant annet friluftsløven. I den opprinnelige friluftsløven av 1957 ble det nedfelt at denne retten ikke omfatter motorferdsel. Komiteen viser til at i den nye friluftsløven av 1977 ble reguleringen av motorferdsel i utmark i stor grad overlatt til det kommunale selvstyre. Det stadige økende antall snøscooter førte til en innstramning av regelverket i 1988 hvor en stor del av det kommunale selvstyre ble fjernet ved at en sentral forskrift erstattet de kommunale forskriftene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre, mener det kan være behov for en rekke endringer av dagens regler, blant annet med sikte på å klargjøre kommunens rolle i motorferdselforvaltningen.

Flertallet viser til at formålet med loven ikke bør svekkes. Hensynet til naturmiljø, herunder det biologiske mangfoldet, og trivsel må opprettholdes.

Miljøverdier som ren luft, rent vann, stillhet og ro må fortsatt være viktige verdier å ivareta. Lovens hovedprinsipp i § 3 om forbud mot motorferdsel må opprettholdes som et generelt utgangspunkt.

Flertallet påpeker at kommuner som ønsker å opprettholde en restriktiv praksis for snøscooterkjøring, må kunne fortsette med det. Kommuner som ønsker å opprette egne løyper, skal kunne gjøre dette på spesielle forutsetninger og etter nærmere prosedyre og planlegging. Flertallet forutsetter at disse løypene legges til områder der miljøbelastningene blir minimale. Det er derfor nødvendig å koble praktiseringen av motorferdselsloven til den kommunale planleggingen etter plan- og bygningsloven. For kjøring med snøscooter på skogsbilveger og evt. andre jordbruks- eller landbruksveger som går i fjellterreng, må dette sees i sammenheng med kommunens evt. adgang til å legge ut løyper og vurderes i plansammenheng.

Flertallet viser til at for kjøring med snøscooter på islagte vassdrag må dette ses i sammenheng med adgangen til å legge ut løyper og vurderes i plansammenheng.

Flertallet viser til at statsråd Guro Fjellanger i brev til komiteen 3. mai 1999 bebudet en drøftelse av reglene for motorferdsel i utmark og vassdrag i den nye stortingsmeldingen om friluftslivet, som etter planen skulle legges fram våren 2000. Flertallet regner med at regjeringen Stoltenberg gjennom melding eller på annen egnet måte kommer tilbake til saken, og at Dokument nr. 8:29 (1998-1999) henvises til denne.

Flertallet foreslår at forslaget om lov om endringer i lov av 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag i Dokument nr. 8:29 (1998-1999), avvises.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at forslagsstillerne i sin begrunnelse peker på de store geografiske forskjeller som eksisterer mellom forskjellige deler av landet, og innenfor de enkelte landsdeler. I store deler av landet er det spredt bosetting og store avstander. Dette skaper et behov for motorisert ferdsel i utmark. Primærnæringer som jakt og fiske skaper behov for motortransport hele året. I tillegg peker forslagsstillerne på potensialet for snøscooterturisme som har hatt suksess i Sverige og Finland.

Disse medlemmer er enig i at dette er viktige hensyn som bør vektlegges, og at det derfor er behov for en større grad av fleksibilitet i regelverket. Disse medlemmer mener at det er enklest for de som bor i et området å selv vurdere behovene for økte muligheter til ferdsel i utmark og på vassdrag. Det er nærmiljøet som lettest ser eventuelle økte behov for motorferdsel, eller problemer med støy og andre miljøbelastninger på naturen i de aktuelle områdene. Disse medlemmer ønsker derfor at det skal tilbakeføres

noe mer myndighet til kommunene til å regulere ferdsel i utmark.

Disse medlemmer mener det må være begrensninger i mulighetene til å åpne for motorferdsel. Disse medlemmer mener at unødvendig og omfattende snøscooterkjøring er en belastning for miljøet, og skaper sjenanse gjennom støy og forurensning.

Disse medlemmer ønsker å åpne for at den enkelte kommune skal få muligheten til å opprette egne særskilte merkede løyper for motorferdsel. Disse løypene må opprettes i samarbeid med den enkelte grunneier. Det bør også tilstrebes at disse løypene legges til områder hvor belastningene på særlig verdifulle naturområder er minimale. Disse medlemmer ønsker ikke å fjerne departementets adgang til å verne særlig verdifulle natur- og friluftsområder ved forskrift.

Disse medlemmer mener videre at det bør kunne åpnes for motorferdsel på skogsbilveier og på islagte vassdrag hvor det er adgang til å kjøre med motorbåt på sommerstid.

Disse medlemmer ønsker ikke å åpne for en generell dispensasjonsadgang ved spesielle behov som jakt og fiske. Disse medlemmer mener at dette kan søkes dekket innenfor de eksisterende regler, med en utvidelse som gjelder merkede løyper.

Disse medlemmer mener at ankeinstans for avgjørelser om dispensasjon skal være fylkesmannen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Dokument nr. 8:29 (1998-1999) og støtter forslaget som fremsettes og fremmer forslag i samsvar med dette. Subsidiært vil disse medlemmer signalisere støtte til det forslaget som fremmes i denne innstillingen av medlemmene fra Høyre.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til komiteens merknader, og vil be Regjeringen komme tilbake med et lovendringsforslag som ivaretar hensynene som er beskrevet i denne innstillingen.

Disse medlemmer foreslår:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om endringer i lov om motorferdsel i utmark som gir den enkelte kommune myndighet gjennom forskrift til å opprette merkede løyper for motorferdsel, og som åpner for motorferdsel på skogsbilveier, og på vassdrag hvor det er adgang til å kjøre motorbåt.»

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

I

I lov av 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag gjøres følgende endringer:

§ 4a oppheves.

§ 5 (generelle tillatelser etter vedtak) skal lyde:

- Kommunestyret kan gi forskrift om adgang til:
- (Ny) bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag til nødvendig transport i forbindelse med jakt, fangst, fiske, børsanking og/eller når det foreligger andre særlige grunner som i tilfelle må angis i forskriften,
 - (Ny) bruk av snøscooter på vinterføre langs særskilte løyper i utmark og på islagte vassdrag. Vedkommende kommune skal sørge for merking av og informasjon om løypene,
 - landing og start med luftfartøy på bestemte steder i utmark og vassdrag. Adgangen kan begrenses til landing og start til bestemte formål, til bestemte tider og til å gjelde selskaper eller enkeltpersoner som driver ervervsmessig luftfartsvirksomhet,
 - bruk av motorfartøy på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer når det foreligger særlige grunner som i tilfelle må angis i forskriften.

Kommunestyrets myndighet kan ikke delegeres. Utkast til forskrift sendes fylkeskommunen og berørte statlige organer til uttalelse.

§ 7 skal lyde:

§ 7 (myndighet for departementet til å gi særlige bestemmelser for viktige natur- og friluftsområder og til begrensning av kommunens myndighet etter § 5 og § 6).

Departementet kan gi nærmere retningslinjer om kommunens bruk av myndigheten etter § 5 og § 6 og kan fastsette at det ikke skal kunne gis tillatelse til visse former for motorferdsel eller visse bruksformål.

Departementet kan for særlig verdifulle natur- og friluftsområder ved forskrift forby eller gi nærmere bestemmelser for motorferdsel som ikke er tillatt etter § 4.

II

Denne lov trer i kraft straks.

Forslag fra Høyre:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om endringer i lov om motorferdsel i utmark som gir den enkelte kommune myndighet gjennom forskrift til å opprette merkede løyper for

motorferdsel, og som åpner for motorferdsel på skogsbilveier, og på vassdrag hvor det er adgang til å kjøre motorbåt.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:29 (1998-1999) - om forslag fra stortingsrepresentantene Kenneth Svendsen, Thore Aksel Nistad og Torbjørn Andersen om lov om endringer i lov av 10.juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag. (Tillatelse til bruk av snøscooter i særskilte løyper gjøres generell, og myndighet gitt med hjemmel i denne lov flyttes fra fylkesmannen til den enkelte kommune) - avvises.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 4. april 2000

Tore Nordtun
leder og ordfører

Aud Blattmann
sekretær